

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 602/2005

ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Α' Τμήματος

Συνεδρίαση της 21-12-2005

Σύνθεση

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Βολτής, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Ηλίας Παπαδόπουλος, Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Φώτιος Τάτσης, Νικηφόρος Κανιούρας, Χρήστος Παπαδόπουλος, Νικόλαος Μουδάτσος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Αλέξανδρος Ροϊλός, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αρ. Ερωτήματος : ΑΠ Δ7γ/1009/Φ.Ε 33/8-9-2005 ΥΠΕΧΩΔΕ-ΓΓΔΕ, Δ/ση Εγγειοβελτιωτικών Έργων, τμήμα συντήρησης (γ).

Περίληψη Ερωτήματος : α) Ποιο είναι το αρμόδιο όργανο για την έγκριση «καταργήσεως» ενός χειμάρρου και ποια δικαιολογητικά απαιτούνται προς τούτο. β) Εάν εφαρμόζεται το άρθρο 6 του κτιριοδομικού κανονισμού και το άρθρο 5 του Ν 3010/2002 για το τμήμα ενός χειμάρρου που απέμεινε μετά την εκτροπή της ροής του, εξαιτίας κατασκευής έργου.

γ) Ποιος είναι ο κύριος του ανωτέρω τμήματος του εδάφους.

Επί των ως άνω ερωτημάτων το Α' τμήμα του Ν.Σ. Κράτους γνωμοδότησε ομοφώνως, ως ακολούθως:

Ι. Από την ερωτήσα υπηρεσία δίδεται το εξής πραγματικό :

Σε χείμαρρο, που βρίσκεται εκτός σχεδίου στους Αγίους Θεοδώρους, υπήρχε στο κάτω τμήμα του γέφυρά, η οποία καταργήθηκε εξαιτίας της κατασκευής της νέας σιδηροδρομικής γραμμής υψηλών ταχυτήτων.

Λόγω της κατασκευής αυτής έγινε εκτροπή του χείμαρρου σ' άλλον. Πριν την εκτροπή του ο χείμαρρος διήρχετο κάτω από την ΠΕΟ Αθηνών- Κορίνθου και δια μέσου ακινήτου κατέληγε στη θάλασσα. Μετά την εκτροπή του χείμαρρου ο κύριος του ακινήτου από το οποίο διήρχετο τμήμα του χείμαρρου ζήτησε από τη Διεύθυνση των Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Κορινθίας να του γνωρίσει εάν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 6 του κτιριοδομικού κανονισμού περί δομήσεως πλησίον ρεμάτων και σε αρνητική περίπτωση να γίνει αποχαρκτηρισμός του χείμαρρου.

Η άποψη της ερωτώσας υπηρεσίας έχει ως ακολούθως :

Για να "καταργηθεί" ένας χείμαρρος απαιτείται η ίδια διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 5 του Ν 3010/2002 για την οριοθέτησή του.

Στην εξεταζόμενη περίπτωση η Υπηρεσία διατηρεί επιφυλάξεις σχετικά με το εάν έπαυσε το κάτω τμήμα του χείμαρρου – που αποκόπηκε εξαιτίας του έργου- να εξυπηρετεί την απορροή των ομβρίων υδάτων των παρακειμένων περιοχών.

Ακολούθως εκφράζει την άποψη ότι η αναγκαιότητα ή μη του τμήματος αυτού του χείμαρρου πιθανόν να προκύψει από διαδικασία πολεοδομήσεως ή αναδασμού και τη συναφή υδραυλική μελέτη απορροής.

II. Κρίσιμες, για τα ερωτήματα που έχουν τεθεί, είναι ιδίως οι διατάξεις :

A. Του άρθρου 5 (Διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα) του Ν. 3010/2002 (φ91) που ορίζει τα εξής :

«1... '1. Τα υδατορέματα (μη πλεύσιμοι ποταμοί, χείμαρροι, ρέματα και ρυάκια), που βρίσκονται εντός ή εκτός ρυμοτομικού σχεδίου ή εντός οικισμών που δεν έχουν ρυμοτομικό σχέδιο, οριοθετούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Η οριοθέτηση συνίσταται στον καθορισμό και επικύρωση των πολυγωνικών γραμμών εκατέρωθεν της βαθιάς γραμμής του υδατορέματος, οι οποίες περιβάλλουν τις γραμμές πλημμύρας, τις όχθες, καθώς και τα τυχόν φυσικά ή τεχνητά στοιχεία, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του υδατορέματος.

Ο κατά τα ανωτέρω καθορισμός μπορεί να γίνεται και σε τμήματα μόνο των υδατορεμάτων. Στην περίπτωση αυτή η τεχνική έκθεση της επόμενης παραγράφου

συνοδεύεται από υδρολογικά, υδραυλικά και περιβαλλοντικά στοιχεία ή μελέτες για το συνολικό μήκος του υδατορέματος.

2. Για την κατά τα ανωτέρω οριοθέτηση απαιτούνται :

1. Οριζοντιογραφικό και υψομετρικό τοπογραφικό διάγραμμα αποτύπωσης του υδατορέματος... που συντάσσεται με μέριμνα :

α) Του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ή

β) της Οικείας Περιφέρειας ή

γ) της Οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως ή

δ) του Οικείου Ο.Τ.Α Α' βαθμού ή

ε) άλλου προσώπου που αναθέτει σε μηχανικό...

II. Η Τεχνική Έκθεση που συνοδεύεται από υδρολογικά, υδραυλικά και περιβαλλοντικά στοιχεία ή μελέτες βάσει των οποίων προτείνονται οι οριογραμμές του υδατορέματος στο ανωτέρω τοπογραφικό διάγραμμα. Η Τεχνική Έκθεση...

3 α. Ο καθορισμός των οριογραμμών γίνεται στο τοπογραφικό διάγραμμα της προηγούμενης παραγράφου... ύστερα από γνώμη ...

β. Η επικύρωση του καθορισμού γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας και στην περίπτωση που το τοπογραφικό διάγραμμα συντάχθηκε με μέριμνα του Υπουργείου Περιβάλλοντος..., με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος... Η απόφαση αυτή ...

Στις περιπτώσεις έγκρισης τροποποίησης σχεδίου η επικύρωση μπορεί να γίνεται με τη διοικητική πράξη έγκρισης τροποποίησης του σχεδίου.' '

2. Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας σε υδατορέματ. . .»

Β. Του άρθρου 6 (Δόμηση κοντά σε υδατορέματα) του κτιριοδομικού κανονισμού (Αποφ. 3046/304 της 30. 1/3-2-1989 (ΦΕΚ 59Α) που ορίζει ότι :

«1. Στα ρέματα των οποίων οι οριογραμμές, έχουν καθορισθεί... η ανέγερση κτιρίων, εγκαταστάσεων ή περιτοιχισμένων και γενικά η δόμηση ρυθμίζεται ως εξής:

1.1 Απαγορεύεται απολύτως η δόμηση μέσα στην έκταση που περικλείεται από τις οριογραμμές του ρέματος.

1.2 Επιτρέπεται η δόμηση έξω από την έκταση της προηγούμενης περίπτωσης σύμφωνα με τους όρους δόμησης της περιοχής, μόνο...

2. Στα ρέματα των οποίων οι οριογραμμές δεν έχουν ακόμα καθοριστεί σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις, η δόμηση επιτρέπεται σε απόσταση από την οριογραμμή, που ορίζεται προσωρινά από την πολεοδομική υπηρεσία :

2.1 ...

3. Στα ρέματα που διαπιστώνεται ότι έχουν καταργηθεί, αλλά απεικονίζονται στα εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια, η δόμηση επιτρέπεται ύστερα από σχετική βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας.

Αν το ρέμα έχει αντικατασταθεί με άλλον αποδέκτη (αγωγό αποχέτευσης ή απορροής των νερών), η δόμηση επιτρέπεται μόνο εφ' όσον διαπιστωθεί κατά τον έλεγχο της μελέτης από την πολεοδομική υπηρεσία ότι δεν παραβλέπονται οι κοινόχρηστοι αγωγοί, ...

5. Όλες οι πιο πάνω διατάξεις έχουν εφαρμογή για κάθε περίπτωση ρέματος, ανεξάρτητα αν αυτό βρίσκεται εντός σχεδίου ή οικισμού ή εκτός σχεδίου και οικισμού».

III. Εκ των ανωτέρω προκύπτουν τα ακόλουθα :

Με την διάταξη του άρθρου 5 του Ν.3010/2002 ορίζεται η διαδικασία οριοθέτησης των υδατορεμάτων, τα απαιτούμενα προς τούτο δικαιολογητικά και το αρμόδιο όργανο για την επικύρωση της οριοθέτησης, που είναι κατά κανόνα ο γενικός γραμματέας περιφέρειας. Σύμφωνα με την διάταξη αυτή η οριοθέτηση πρέπει να γίνεται κατόπιν οριζοντιογραφικού και υψομετρικού τοπογραφικού διαγράμματος αποτύπωσης του υδατορέματος και συντάξεως τεχνικής εκθέσεως συνοδευομένης από υδρολογικά, υδραυλικά και περιβαλλοντικά στοιχεία ή μελέτες βάσει των οποίων προτείνονται οι οριογραμμές του υδατορέματος στο ανωτέρω τοπογραφικό διάγραμμα, για να είναι εφικτός ο έλεγχος νομιμότητας της οριοθετήσεως.

Η ίδια διαδικασία και τύπος (αντί άλλων βλ. Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου Επ. Σπηλιωτόπουλου εκδ 2^η σελ. 177) απαιτείται σε περίπτωση αλλαγής (τροποποιήσεως) των ορίων ενός υδατορέματος.

Όταν δεν υφίσταται οριοθέτηση ενός υδατορέματος και προκειμένου να επιτραπεί, υπό προϋποθέσεις, η δόμηση πλησίον του τότε σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 6 του κτιριοδομικού κανονισμού αυτή ορίζεται προσωρινά από την πολεοδομική υπηρεσία. Σε περίπτωση δε αντικαταστάσεως υδατορέματος με άλλον αποδέκτη επιτρέπεται η δόμηση πλησίον του, εφόσον δεν παραβλέπονται κοινόχρηστοι αγωγοί και πάντοτε μετά από προηγούμενο έλεγχο της μελέτης από

την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία, καθόσον η δόμηση πλησίον των υδατορεμάτων βασίζεται στην αποτύπωση της φυσικής κοίτης τους κατά τα ανωτέρω διαλαμβανόμενα.

Επί του τελευταίου ερωτήματος το τμήμα δεν δύναται να γνωμοδοτήσει, γιατί τούτο τίθεται κατά γενικό τρόπο, ενώ για την εν προκειμένω εφαρμογή των διατάξεων του αστικού δικαίου και τυχόν άλλων ειδικών διατάξεων, είναι απαραίτητη η γνώση συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών.

IV. Κατόπιν των ανωτέρω, κατά την ομόφωνη γνώμη των μελών του Α' Τμήματος επί των δύο πρώτων ερωτημάτων προσήκει η ως άνω δοθείσα αναλυτική απάντηση.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 4-1-2006

Ο Πρόεδρος του Α' Τμήματος

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΟΛΤΗΣ

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΟΪΛΟΣ

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

